

Region Hovedstaden

REGION

Budget 2021

Det handler om liv

Indholdsfortegnelse

Aftale om Region Hovedstadens budget for 2021.....	2
Nye og kendte udfordringer og løsninger	2
Børnenes region.....	4
Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen	6
Patientrettigheder	7
Digitalisering	9
Fremtidens Hospital.....	10
Den fortsatte coronaudfordring.....	16
Kost, klima og køkkener.....	17
Region Hovedstadens Psykiatri.....	18
Lighed i sundhed	20
Høj kvalitet i regionens specialiserede sociale tilbud	22
Regional udvikling	23
Sundhedsforskning.....	24

Aftale om Region Hovedstadens budget for 2021

Nye og kendte udfordringer og løsninger

Alle regionsrådets partier har indgået en aftale om Region Hovedstadens budget for 2021. For andet år i træk undlader vi at pålægge hospitalerne centrale besparelser. Efter et hårdt forår, hvor vores medarbejdere har forberedt sig på og håndteret en coronapandemi, ønsker vi at skabe mest mulig ro omkring patienternes behandling, medarbejdernes jobsituation og hospitalernes økonomi. Samtidig sætter vi maksimalt ind på at reducere ventetiderne til udredning og behandling og genindføre patientrettighederne.

Budgetaftalen for 2021 er naturligvis stærkt præget af den verdensomspændende coronapandemi og de nye krav, den stiller til vores region og vores sundhedsvæsen. Men budgetaftalen tager samtidig udgangspunkt i den udvikling og de udfordringer, som sundhedsvæsenet i forvejen stod med og stadig står midt i. Vores væsentligste opgave er fortsat at løfte kvaliteten, styrke sammenhængen, behandle til tiden og øge ligheden i sundhedsvæsenet, samtidig med at vi håndterer flere patienter og tager nye behandlinger i brug. Coronapandemien ændrer ikke på det – den understreger det blot.

Tak for indsatsen og tålmodigheden

Partierne bag budgetaftalen retter en stor tak og ros til regionens medarbejdere og ledere, der på ganske få dage og uger omstillede vores hospitaler til at teste, behandle og pleje et ukendt antal COVID-19-patienter. I udviste stort mod og handlekraft – og I forberedte jer på den værst tænkelige situation.

Vi retter også en tak til regionens borgere, som lige så hurtigt ændrede deres vaner og adfærd for ikke selv at blive smittet, for ikke at smitte vores mest udsatte og for at undgå, at vores sundhedsvæsen knækkede sammen under et uhåndterligt stort antal smittede og alvorligt syge.

Sidst med ikke mindst retter vi en tak for tålmodigheden til de mange patienter, der fik udskudt deres udredning, behandling og kontrol for ikke-kritisk sygdom. Vi ved, at det har haft omkostninger. I skal vide, at I var med til at give hospitalerne arbejdsro til at forberede sig på pandemien. Men også at vi vil gøre, hvad der står i vores magt for at indhente det forsømte, inden 2020 er omme, og overholde patientrettighederne, når de genindføres den 1. januar 2021.

Vi ved, at det betyder, at vores medarbejdere, der har haft et intenst forår, også får et travlt efterår. Vi vil understøtte dem bedst muligt:

- Regionsrådet forpligter sig til inden for rammerne af regionens samlede økonomi at prioritere overholdelse af udrednings- og behandlingsgarantierne. Regionsrådet har

i den forbindelse afsat 200 mio. kr. i 2020 til at indhente efterslæbet og efterleve patientrettighederne

- Region Hovedstaden har indgået aftaler om frivilligt ekstraarbejde med Dansk Sygeplejeråd, Yngre Læger, Foreningen af Speciallæger, HK, Danske Bioanalytikere, FOA, Danske Fysioterapeuter og Ergoterapeutforeningen
- Regionerne fortsætter arbejdet med at rekruttere flere medarbejdere og gerne på fuld tid, herunder rekrutteringen af 1000 sygeplejersker
- Region Hovedstaden fortsætter samarbejdet med regionens private hospitaler på samme niveau, som før coronapandemien ramte os
- Region Hovedstaden styrker test- og analysekapaciteten for COVID-19 med henblik på at forbedre adgangen til test for regionens borgere og samtidig skåne regionens medarbejdere mest muligt
- Partierne bag budgetaftalen sætter gang i en analyse af regionens behov for personale og apparatur på bl.a. intensivområdet, det infektionsmedicinske område og i laboratorierne
- Partierne ønsker også et overblik over de nye muligheder og nødvendige investeringer for at fortsætte den udvikling mod flere virtuelle konsultationer, som coronapandemien har ført med sig.

Ingen besparelser – tid til patienterne

Samtidig giver vi vores hospitaler og medarbejdere arbejdsro ved for andet år i træk at undgå centrale sparekrav og give hospitalsledelserne opbakning til de nødvendige lokale omprioriteringer.

Vi ønsker at skabe mest mulig ro omkring hospitalernes økonomi, medarbejdernes jobsituation og patienternes behandling.

En effektiv og fokuseret administration

Et effektivt sundhedsvæsen kræver en administration med klare arbejdsgange, beslutningskraft og fokus på at understøtte kerneopgaven.

Partierne bag budgetaftalen for 2018 vedtog, at der skulle realiseres besparelser på det administrative område på 20 mio. kr. i 2019, stigende til 40 mio. kr. i 2020, 60 mio. kr. i 2021 og 80 mio. kr. i 2022. Den plan følger vi også med denne aftale.

Vi bakker også op om aftalen mellem regionerne og regeringen om, at regionerne skal bruge færre penge på eksterne konsulenter. Vi har dygtige medarbejdere, der skal og kan løse flere opgaver selv.

Vi har i budgetaftalen for 2020 bestilt en analyse af de administrative arbejdsgange på og omkring hospitalerne med det formål at frigøre mere af klinikernes tid til behandlingen af patienterne. Vi ser frem til, at resultatet kan indgå i arbejdet med budgettet for 2022.

Det handler om liv

Regionsrådet har netop vedtaget et nyt målbillede med et entydigt budskab: Alt arbejde i Region Hovedstaden handler om liv. Om at bringe liv til verden, om at redde liv, om det gode arbejdsliv, om høj livskvalitet, om at give nye ideer liv, om et liv på lige vilkår i sundhedsvæsenet, om mere grønne og bæredygtige liv og om livet for de næste generationer.

Det bliver udkrystalliseret i fem fælles fokusområder, som både vi i regionsrådet og administration arbejder efter.

Børnenes Region: Vi møder den moderne families forventninger med tryk behandling tæt på familiernes hverdag.

Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen: Vi skaber gode patientforløb ved at sikre bedre overgange mellem egen læge, kommune og hospital.

Patientrettigheder: Vi respekterer patientens tid ved at sikre hurtig udredning og behandling inden for forløbstiderne.

Digitalisering: Vi tilbyder patienter, borgere og ansatte nem adgang til digitale løsninger, der hjælper dem i hverdagen.

Fremtidens Hospital: Vi bygger fremtidens grønne og moderne hospitaler, der skaber gode rammer om behandling, forskning og uddannelse.

Vores aftale om Værdibaseret Sundhed viser vejen mod et mere menneskeligt sundhedsvæsen, mens vores Regionale Udviklingsstrategi tegner konturerne af en region for den næste generation.

Børnenes region

Vi møder den moderne families forventninger med tryk behandling tæt på familiernes hverdag.

Mål for Børnenes Region

Region Hovedstaden vil være Børnenes Region. Vi ønsker at bidrage til børn og unges livskvalitet og sætte nye mål for børn og unges trivsel. Derfor vil vi afholde en politisk rundbordssamtale med hospitaler, kommuner, organisationer og eksperter, der deler vores ambition om, at regionens børn og unge skal være sundere og trives bedre. Formålet med rundbordssamtalen er at formulere fælles mål for Børnenes Region.

Opgaveudvalget for børn og unge som patienter

Vi har i Region Hovedstaden nedsat fire opgaveudvalg. I opgaveudvalgene arbejder regionalpolitikere, kommunalpolitikere og borgere sammen om anbefalinger og forslag. Vi takker alle dem, der har bidraget i udvalgene. De to første opgaveudvalg har handlet om børn og unge.

Opgaveudvalget for børn og unge som patienter anbefaler, at:

- Børn og unge skal have hjælp til at blive i skole og under uddannelse, når de er syge
- Hospitalet skal sikre en god overgang fra behandling på en børne- og ungeafdeling til voksenafdeling
- Børn, unge og deres familier skal have mulighed for støtte fra bl.a. mentorer
- Børn, unge og familier skal have mulighed for økonomisk støtte
- Børn og unges behandlingsforløb skal styrkes gennem mere information og koordination
- Børn og unges behandlingsforløb planlægges ud fra individuelle behov og ønsker
- Hospitalerne skal give mere hjælp til børn, unge og deres familier ved udskrivning og kronikerforløb.

Der afsættes fra 2021 1 mio. kr. årligt i tre år til et korps af ansatte mentorer på foreløbigt to børne- og ungeafdelinger. Mentorerne skal støtte unge patienter og deres pårørende. Der afsættes 0,6 mio. kr. årligt til uddannelsesvejledning, der skal give unge patienter vejledning i forhold til deres situation, så vi sikrer, at der på trods af sygdom er bedre muligheder for at gennemføre en uddannelse.

Vi beder derudover hospitalerne arbejde på, at overgangen fra børne- og ungeafdelingerne til voksenafdelingerne bliver bedre.

Opgaveudvalget for unge med psykisk sygdom og afhængighed

Opgaveudvalget for unge med psykisk sygdom og afhængighed har formuleret tre overordnede principper for arbejdet med unge med psykisk sygdom og samtidig afhængighed samt deres familier:

- Unge og deres pårørende skal mødes med forståelse for den enkeltes ressourcer og med fokus på de ønsker og behov, som alle har uanset sygdom og misbrug
- Unge og deres pårørende skal møde en koordineret og sammenhængende indsats
- Unge og deres pårørende skal opleve fleksibilitet, så indsatsen passer til den enkeltes livssituation.

Mange unge med psykisk sygdom kommer ud i et misbrug for at selvmedicinere eller dulme symptomerne på deres sygdom. Ligesom der er unge, som får symptomer på psykisk sygdom som følge af deres misbrug.

Det giver de unge dårligere muligheder for at tage en uddannelse og finde sig til rette på arbejdsmarkedet. Det gør det ofte også sværere at bevare gode relationer og sunde interesser. Og ganske ofte føler de unge sig klemt eller overset mellem kommunen og regionen. Det skal vi i de kommende år gøre noget ved.

Vi afsætter 8 mio. kr. af finanslovsmidlerne til psykiatri til et tæt samarbejde mellem psykiatriske ambulatorier, der driver udgående, opsøgende behandling i nærmiljøet efter den såkaldte F-ACT-metode, og kommunale rusmiddelcentre med henblik på – på forsøgsbasis –

at udvikle et integreret tilbud om samtidig psykiatrisk behandling og misbrugsbehandling til patienter med psykoser.

Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen

Vi skaber gode patientforløb ved at sikre bedre overgange mellem egen læge, kommune og hospital.

I 2020 har vi løftet samarbejdet med regionens kommuner og praksissektor til gavn for patienter og borgere i Hovedstaden. Målene er, at borgere og patienter oplever et mere nært og sammenhængende sundhedsvæsen, at flest muligt kan behandles i eller tæt på eget hjem, og at vi forebygger indlæggelser og genindlæggelser.

Samordningsudvalgenes indsatser

Vi har afsat 15 mio. kr. årligt til samordningsudvalgene i 2020, som i 2021 vokser til 20 mio. kr. Partierne bag aftalen er enige om, at samordningsudvalgene fra 2022 og frem skal modtage yderligere 5 mio. kr. – altså samlet 25 mio. kr. årligt.

De midler skal det enkelte hospital sammen med kommuner og almen praksis i hospitalets optageområde prioritere til omstilling og indsatser, der styrker det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.

Rammen for samarbejdet er sundhedsaftalen, og det er aftalt, at der arbejdes med få, overordnede initiativer (signaturindsatser), der understøtter de nationale mål for sundhedsvæsenet. Indsatserne forventes bl.a. at omfatte:

- at borgere kan få intravenøs behandling i eller tæt på deres eget hjem,
- at hospitalerne tager større ansvar for den lægelige behandling efter patienter er udskrevet til kommunale tilbud, og
- at flere kommuner får mulighed for at læse med i Sundhedsplatformen.

Sundhedsaftale og nærhedsreform

Arbejdet med at skabe mere nærhed og større sammenhæng i sundhedssystemet er ikke nyt – og det fortsætter med regeringens kommende sundhedsaftale og nærhedsreform, som vi vil bidrage konstruktivt til. Vi kvitterer for, at regeringen med aftalen om regionernes økonomi for 2021 har bekræftet ønsket om et decentralt sundhedsvæsen med regionalt driftsansvar, og vi arbejder fortsat med værdibaseret sundhed og kriterierne fastlagt med nærhedsfinansieringen.

Stor sammenhæng under coronapandemien

Med coronapandemien har samarbejdet mellem stat, region og kommuner vist sin styrke. Vi sender en tak til vores samarbejdspartnere. Det samarbejde, der opstod, fordi vi alle havde fokus på at finde løsninger på de akutte udfordringer med pandemien, skal vi holde fast i, når krisen er drevet over. Det samme skal vi med erfaringerne med øget brug af virtuelle kontakter i hospitalsbehandlingen, i praksissektoren og i vores tværsektorielle samarbejde med kommunerne.

Sundhedshuse og behandling i hjemmet

Region Hovedstaden har siden 2016 haft en *Regionsdækkende vision for fælles sundhedshuse*. Vi beder nu administrationen om at tage skridtet videre fra visionen til en regionsdækkende strategi for det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, der både vedrører sundhedshuse og det store potentiale for behandling og selvmonitorering i eget hjem.

Målet er, at borgerne skal være mest muligt selvhjulpne og at finde løsninger i tilknytning til borgernes hjem.

Lindring

Mange patienter lever længere med livstruende sygdom, og den lindrende – såkaldte palliative – indsats spiller derfor en stadig større rolle. Region Hovedstaden har fokus på, at alle patienter med livstruende sygdom, og ikke kun patienter med kræft, kan have brug for en specialiseret palliativ indsats samt på den sociale ulighed på området.

Vi vil derfor styrke den specialiserede palliative indsats med 3 mio. kr. årligt til en udvidelse af de udgående palliative teams, der kan understøtte flere patienters ønske om at være længst muligt og måske også dø i eget hjem.

Forebyggelsesplan

Vi vil bygge videre på de gode resultater og tværgående relationer fra arbejdet med Forebyggelsesplanen, så vi fortsat fremmer borgernes mentale og fysiske sundhed i Region Hovedstaden. Der vil særlig blive lagt vægt på forebyggelsesindsatser omkring rygning, alkohol, overvægt og mental trivsel. Vi afsætter 1 mio. kr. i 2021 og 2022.

Forskning viser, at fysisk træning er en effektiv behandling af mange sygdomme, og der forskes nu i, hvordan fysisk træning bedst muligt kan indgå i behandlingen af forskellige sygdomme, herunder borgere med multisygdom. Vi vil følge denne forskning nøje og inddrage relevante forskningsmiljøer.

Svær overvægt

Partierne bag sidste års budgetaftale bad om en handleplan for svært overvægtige børn og unge. Partierne bag denne aftale erkender, at handleplanen har måttet udskydes på grund af coronapandemien, men gentager behovet for at forebygge og behandle overvægt blandt børn og unge og alle de sundhedsmæssige og sociale problemer, der følger deraf. Med dette års budgetaftale sættes der også fokus på voksne med svær overvægt. Der er derfor behov for en samlet handleplan, der ser på, hvordan der bedst kan etableres tilbud til svært overvægtige i alle aldersgrupper.

Patientrettigheder

Vi respekterer borgerne ved at sikre hurtig udredning og behandling.

Alvorlig og langvarig sygdom kan vende op og ned på tilværelsen. Usikkerhed om diagnosen og muligheden for behandling gør blot situationen værre. Derfor er patienternes ret til hurtig udredning og behandling et af Region Hovedstadens fem fokusområder og en absolut topprioritet. Med vedtagelsen af Værdibaseret Sundhed er overholdelse af udredningsretten og forløbstiderne i kræftpakkerne desuden valgt som de to regionale mål, vi arbejder efter. Det gælder også i 2021, hvor vi beder forretningsudvalget følge dem nøje.

Nye delmål

I starten af 2019 havde regionen den laveste overholdelse af udredningsretten i landet. I oktober 2019 kunne regionen med få undtagelser overholde udredningsretten i 90 pct. af forløbene, og 62 pct. af patienterne var udredt inden for 30 dage. Vores nye delmål er at overholde udredningsretten i 95 pct. af forløbene, og at 70 pct. af patienterne udredes inden for 30 dage.

Overholdelsen af forløbstiderne i kræftpakkerne blev forbedret i samme periode, men ikke tilstrækkeligt. Derfor har forretningsudvalget og sundhedsudvalget fulgt arbejdet hen mod et nyt delmål på 85 pct. overholdelse nøje og især fokuseret på at identificere og eliminere flaskehalsene i fx patologien og radiologien.

Ny frist

De nye delmål skulle være nået i oktober 2020. Men da coronapandemien brød ud, blev ikke-akutte udredninger, behandlinger og operationer udskudt, og patientrettighederne sat i bero.

Nu er aktiviteten genoptaget, og når retten til hurtig udredning bliver genindført den 1. januar 2021, forpligter partierne sig til – inden for rammerne af regionens økonomi – at foretage de nødvendige dispositioner med henblik på at leve op til de opstillede mål. En effektiv indsats mod COVID-19 har reddet liv – men det må ikke være på bekostning af andre patienter.

Under coronapandemien er mange ambulante besøg blevet erstattet af telefon- og videokonsultationer. Det skal vi fortsætte med, når besøgene kan gennemføres med samme kvalitet og sikkerhed og ikke fører til ulighed i adgangen til sundhedsydelserne.

Vi skal også fortsætte det gode samarbejde med privathospitaler og -klinikker, for kun i fællesskab kan vi sikre hurtig udredning og behandling til alle patienter. Vores mål er at henvise patienter til privathospitaler og -klinikker i samme omfang som før pandemien.

Nye midler

Vi har afsat 200 mio. kr. i 2020 til at indhente det efterslæb, som coronapandemien har forårsaget på andre behandlinger. Forretningsudvalget følger området tæt i 2020 og vil løbende foretage de nødvendige prioriteringer.

Men arbejdet er ikke gjort med det. Partierne er optagede af, at hospitalerne i 2021 kommer helt i mål med dette arbejde.

Partierne er enige om, at man i forbindelse med de kvartalsvise økonomirapporter forpligter hinanden på blandt andet at prioritere midler på konkrete behandlingsområder med henblik på at overholde målene for udredningsretten og behandlingsgarantien. Vi forventer samtidig, at der fastholdes et stærkt ledelsesmæssigt fokus på området, og partierne vil følge udviklingen tæt.

Digitalisering

Vi tilbyder patienter, borgere og ansatte nem adgang til digitale løsninger, der hjælper dem i hverdagen.

Region Hovedstaden anser nye teknologier og digitale løsninger som en vigtig forudsætning for at opretholde og udvikle et stærkt sundhedsvæsen. Det er en forudsætning for ambitionen om at bringe sundhedsvæsenet tættere på borgerne – ofte helt ind i deres eget hjem. Det er en forudsætning for at behandle flere, hurtigere og bedre – i nogle tilfælde ligefrem med personlig medicin tilpasset den enkelte patients genetik og sygdom. Og det er en forudsætning for moderne forskning og innovation – fra det, der skaber nye epokegørende gennembrud, til det, der med simple løsninger gør livet med en sygdom lettere.

Ny digitaliseringsstrategi fra Danske Regioner

Vi går ind i 2021 med en dugfrisk digitaliseringsstrategi fra Danske Regioner: *Sundhed for dig – Regionernes samarbejde om digitalisering*. Med strategien lægges det fælles fundament for et nært, digitalt sundhedsvæsen. Strategiens elementer er *Et nyt møde med sundhedsvæsenet*, *Tæt på borgernes hverdag*, *En god digital arbejdsdag* og *Sammen står vi stærkest*.

I Region Hovedstaden vil de næste digitale skridt på den baggrund blive:

Et nyt møde med sundhedsvæsenet: Vi arbejder med det digitale lederskab og den kulturforandring, digitaliseringen medfører.

Sammen står vi stærkest: Vi arbejder for, at kommunerne kan kigge med i Sundhedsplatformen.

En god digital arbejdsdag: Vi arbejder for bedre IT-infrastruktur, større IT-sikkerhed og lettere adgang til data.

Tæt på borgernes hverdag: Vi arbejder videre med Bornholm som Digital Ø – og afsætter 0,5 mio. kr. dertil – og vi bygger videre på corona-tidens erfaringer med videokonsultationer, MinSP og telemedicin. Målet er løbende at udvide digitaliseringen af patientforløb og understøtte, at flere kan behandles og gå til kontrol i eget hjem. Det sparer patienternes transport og tid.

Sundhedsplatformen

Mens vi i 2021 er stærkt optaget af, at digitalisering i Region Hovedstaden er andet og langt mere end Sundhedsplatformen, fortsætter vi naturligvis arbejdet med at forbedre Sundhedsplatformen og at indfri de politiske mål:

- Klinikerne skal have mere tid til patienten
- Højere kvalitet – færre fejl
- Bedre adgang til data
- Mere inddragelse af patienten

Billeddiagnostik

Billeddiagnostik spiller en central rolle i mange sygdomsforløb og dermed også for regionens mulighed for at leve op til patientrettighederne. Det IT-system, der i dag understøtter billeddiagnostikken, er gammelt og på vej til at blive udfaset. Det koster meget arbejdstid og mange frustrationer i afdelingerne. Der indgår derfor 16 mio. kr. i budgettet for 2021 til at påbegynde processen frem mod indkøb af et nyt såkaldt RIS/PACS-system.

PC'ere, IT-infrastruktur og medicoteknik

Regionen har brug for at forny PC'ere for 24,8 mio. kr., styrke IT-infrastrukturen for 30 mio. kr. og afsætte 25 mio. kr. ekstra til opdrift på det medicotekniske område i budgettet for 2021.

Fremtidens Hospital

Vi bygger fremtidens grønne og moderne hospitaler, der skaber gode rammer om behandling, forskning og uddannelse.

Vi investerer i disse år mange milliarder kroner i nye hospitalsbygninger, som vil skabe nogle helt nye fysiske rammer for patienter, pårørende og personale. Dette sker både via kvalitetsfondsbyggerierne og en række andre store byggerier i regionen. Med de nye rammer ruster vi os til fremtidens krav til et moderne sundhedsvæsen.

Coronapandemien får indflydelse på fremtidens hospitaler

Coronapandemien har med al tydelighed vist, at de fysiske rammer på et hospital hurtigt kan blive udfordret. Fra den ene dag til den anden havde vi fx behov for markant flere intensivpladser og større afstand i venteområderne. Mange af vores bygninger var ikke ideelt indrettet til at håndtere en pandemi. Kravene til fremtidens sundhedsvæsen har med andre ord ændret sig i kølvandet på coronapandemien.

Partierne bag aftalen er enige om, at fremtidens hospitaler skal være rustet til kommende epidemier. Vi skal bygge bredere gange og større ventearealer – og vi skal bygge fleksible rammer, så vi altid kan indrette os efter et pludseligt opstået behov.

Partierne har noteret sig, at byggeprojekterne var gode til at imødekomme de udfordringer, der opstod på byggepladserne under coronapandemien. Der blev hurtigt taget forholdsregler og etableret mulighed for god afstand og god hygiejne. Det betød, at arbejdet fortsatte på alle byggerier på trods af pandemien.

Vi tager nye hospitalsbyggerier i brug

2021 bliver året, hvor medarbejdere, patienter og pårørende tager flere af vores nye bygninger i brug. Det gælder Retspsykiatrien på Sct. Hans, Steno Diabetes Center Copenhagen og den nye akutmodtagelse og det nye Kvinde-Barn-Center i Herlev.

Vi ser frem til at følge ibrugtagningerne og glæder os på medarbejderens, patienternes og de pårørendes vegne over, at de lige om lidt får deres gang i helt nye fysiske rammer.

Vi bygger grønne hospitaler

Region Hovedstadens nye hospitalsbyggerier skal være klimavenlige. Vi bygger grønne hospitaler med fokus på energieffektiviseringer og miljørigtige løsninger. Både når vi bygger nyt, og når vi renoverer. Regionen bygger millioner af kvadratmetre, og med et stort fokus på klimavenlige og energirigtige løsninger kan vi være med til at sætte et markant aftryk. Også på vores matrikler, hvor vi skal bidrage til biodiversiteten, der i disse år er trængt.

Partierne er enige om, at regionens mulighed for at bidrage til en mere bæredygtig udvikling på byggeområdet er særdeles stor, både indenfor grøn omstilling og på det sociale område. Derfor indeholder *Region Hovedstadens Handlingsplan for FN's verdensmål* indsatsen *Byggeri med bæredygtighed og samfundsansvar som grundsten*. Byggeriet i Danmark har et omfattende miljø- og klimaaftryk gennem både et stort energiforbrug, materialeforbrug og affaldsproduktion. Regionen vil i 2021 udarbejde et sammenhængende strategisk grundlag for, hvordan bæredygtighed integreres i regionens bygge-, renoverings- og nedrivningsaktiviteter og derigennem bidrage til en reduktion af miljø- og klimaaftrykket. Det afsætter vi 0,9 mio. kr. til i 2021.

Forundersøgelse af ATES-anlæg på Hvidovre Hospital

Partierne er enige om at afsætte 2 mio. kr. til en grundig jordbunds- og grundvandsundersøgelse i Hvidovre for at finde ud af, om forholdene er fornuftige i forhold til at opføre et ATES-anlæg.

I et ATES-anlæg pumper man det kolde grundvand op til nedkøling af hospitalet om sommeren. Det opvarmede vand fra køleprocessen pumpes herefter retur til undergrunden, hvor det opbevares og pumpes retur om vinteren, når der er brug for det til opvarmning af hospitalet. Med et anlæg vil hospitalet derfor kunne opnå store energi- og CO₂-mæssige besparelser.

Grønne tage på Nyt Hospital Hvidovre

Partierne er enige om at afsætte 1 mio. kr. til grønne tage på de vandrette tagflader på nybyggeriet på Hvidovre Hospital. Beplantningen på de grønne tage optager regnvand, i stedet for at det udledes til kloakken. De grønne tage kan etableres i forbindelse med de øvrige tagarbejder på nybyggeriet i 2021.

Udredning af energibesparende tiltag i behandlingsbygningen på Herlev Hospital

Den øverste del af tagkonstruktionen på behandlingsbygningen på Herlev Hospital består af et ca. 30 år gammelt drivhustag, der ikke er energieffektivt, og som giver dårligt indeklima og problemer med arbejdsmiljøet.

Partierne bag budgettaften er derfor enige om at afsætte 2 mio. kr. til at udvikle og afprøve en ny og energirigtig konstruktion med solceller i gennemsigtigt sikkerhedsglas til erstatning af drivhustaget, så der fortsat kan være dagslys fra taget til ambulatorierne på øverste etage i bygningen.

Rigshospitalet – hele Danmarks højtspecialiserede hospital

Rigshospitalet er et foregangseksempel på fremtidens sundhedsvæsen med *BørneRiget* og den nye *Nordfløj*. Partierne bag aftalen er enige om, at resten af Rigshospitalets bygninger skal følge trop. Derfor imødeser vi arbejdet med at skabe en ny vision for Rigshospitalet som hele Danmarks højtspecialiserede hospital. Vi intensiverer arbejdet i 2021 og nedsætter en visionsgruppe til at sætte retning på det.

Visionsarbejde Nordstjernen

Som en del af hospitalsplan 2025 besluttede regionsrådet at samle regionens børne- og ungdomspsykiatriske senge på psykiatriens matrikel i Glostrup under navnet *Nordstjernen*.

I budgettet for 2020 blev partierne enige om, at *Nordstjernen* skal være et internationalt fyrtårn inden for børne- og ungdomspsykiatrien med nye, enestående rammer for børne- og ungdomspsykiatrisk behandling med plads til familien.

Med dette års budgetaftale er partierne enige om at arbejde videre med den vision.

Videnscenter for Neurorehabilitering

I løbet af de kommende år indvier regionen Neurorehabiliteringshuset i Glostrup, som skal varetage regionens specialiserede neurorehabiliteringsfunktioner. Borgere med erhvervet hjerne- og rygmarvsskade starter oftest deres forløb på højtspecialiserede afdelinger og fortsætter derefter deres forløb i kommunalt regi. Med etableringen af et Videnscenter for Neurorehabilitering i Østdanmark vil det være muligt at skabe et fundament for videndeling og kompetenceudvikling for alle aktører involveret i behandling og rehabilitering af borgere med hjerneskade.

Vi afsætter 2 mio. kr. i 2021 stigende til 4,7 mio. kr. fra 2022 og frem. Det vil medvirke til at skabe gode patientforløb og skabe bedre overgange mellem hospitalsbehandling og de kommunale tilbud.

Strategiske byggepartnerskaber

I budgettet for 2019 tog alle partier et fælles ansvar for, at vores ældre hospitaler fra 60'erne og 70'erne skal renoveres. Vi vedtog en 10-årig renoveringsplan, som betyder, at der bruges i alt 7 mia. kr. til at renovere regionens bygningsmasse til glæde for patienterne

og personalet. Planen skal samtidigt bidrage til, at vi får grønne løsninger med et betydeligt lavere energiforbrug end i dag og derigennem understøtte en reduktion af regionens CO₂-udledning.

Det indgår som en del af renoveringsaftalen, at regionen afprøver nye samarbejdsformer med aktørerne i byggebranchen – herunder strategiske byggepartnerskaber. Det arbejde er sat i gang. Der er afholdt markedsdialogforum og dialogmøder, og regionen har nu udbudt en rammeaftale om byggepartnerskab. Partierne bag aftalen vil følge det arbejde tæt i de kommende år og forventer, at strategiske partnerskaber kan skabe bedre samarbejde og smidigere bygge- og renoveringsprojekter fremover.

Patientvenlige afdelingsnavne på Rigshospitalet

De fleste af regionens hospitaler er store, komplekse bygninger, som kan være vanskelige at finde rundt i. Derfor har regionen de seneste år udskiftet skiltene på en række af hospitalerne, så skilte med latinske navne er erstattet med skilte med danske afdelings- og klinikonnavne. Det gør det nemmere for patienterne at finde rundt på hospitalerne. Samtidig er det for langt de fleste mennesker langt mere forståeligt, at de skal til behandling på en afdeling for hormon- og stofskiftesygdomme end på en afdeling for endokrinologi.

På nuværende tidspunkt er den nye skiltning opsat på Bornholms Hospital, Herlev og Gentofte Hospital samt i den nye Nordfløj på Rigshospitalet.

Partierne bag budgetaftalen er enige om at afsætte 3 mio. kr. til at udskifte skilte på Rigshospitalet.

Indendørs mobildækning på hospitalerne

Mobileenheder er i dag et udbredt arbejdsværktøj og en nødvendighed i hverdagen hos de fleste danskere. Partierne bag budgetaftalen mener derfor, at det er vigtigt at sørge for god og stabil indendørs mobildækning til glæde for patienter, pårørende og medarbejdere.

Regionsrådet afsatte i foråret 10 mio. kr. til etablering af bedre indendørs mobildækning på regionens hospitaler. Vi afsætter nu yderligere 3 mio. kr.

Midlerne skal bruges til at sikre god indendørs mobildækning på Sct. Hans, nybyggeriet på Herlev Hospital, Hvidovre Hospital, i Steno Diabetes Center Copenhagen, den regionale sterilcentral i Herlev samt i Nordfløjen på Rigshospitalet.

EI-ladestandere og bycykelstationer

Regionen skal som én af Danmarks største offentlige organisationer gå forrest i den grønne omstilling. Partierne bag aftalen ønsker at fremme muligheden for, at patienter, pårørende og medarbejdere kan køre til hospitalet i elbiler eller på bycykler. Derfor er partierne enige om dels at afsætte 3 mio. kr. til at udbygge antallet af ladestandere til elbiler på regionens parkeringspladser, og dels at afsætte 0,8 mio. kr. i 2021, samt 0,1 mio. kr. til drift i de tre følgende år til bycykelstationer på Hvidovre, Amager og Frederiksbergs hospitalsmatrikler.

Etablering af frysekapacitet på Herlev Hospital

Partierne bag budgetaftalen er enige om at afsætte 4,5 mio. kr. i 2021 til at udvide frysekapaciteten på Herlev Hospital.

Fryserummet skal bruges til at opbevare biologiske prøvetyper som fx oprenset DNA, der ikke kræver en opbevaringstemperatur på -80° , som ellers er det mest udbredte til biologiske prøver. Mange af den slags prøver opbevares i dag i frysere placeret på uhensigtsmæssige steder som gangarealer og arbejdsrum.

Rummet er en del af regionens frysehusprojekt, hvor vi opbevarer prøver til forskningsbrug og til at fremme Personlig Medicin.

Fryserummet indebærer en markant energieffektivisering og en årlig driftsbesparelse på 1 mio. kr. i forhold til den nuværende opbevaring af enkeltstående frysere. Samtidig frigøres der vital plads på arbejds- og gangarealer.

En samlet afdeling for blodsygdomme på Rigshospitalet

I dag behandler vi blodsygdomme på både Rigshospitalet og på Herlev og Gentofte Hospital.

Partierne bag budgetaftalen er enige om at afsætte 15 mio. kr. i 2021 i anlægsmidler til at samle blodsygdomme på Rigshospitalet, som dermed bliver Danmarks største afdeling for behandling af blodsygdomme. Sammenlægningen betyder, at vi samler de bedste kompetencer under ét tag. Patienterne vil opleve ét samlet patientforløb tilrettelagt ud fra deres behov. Sammenlægningen vil desuden give bedre forudsætning for forskning og udvikling på højeste niveau, som vil gavne patienterne i behandlingen.

Selvom vi vælger at samle blodsygdommene, så vil det stadig være muligt for nogle patienter at få tilbudt behandling i eget hjem eller på et hospital tættere på deres bopæl. Nærhed i behandlingstilbuddet er en vigtig prioritet, når det kan lade sig gøre fagligt, og den nye hæmatologiske afdeling på Rigshospitalet kan tilbyde fx ukomplicerede blodtransfusioner og dialysebehandling på et andet hospital tæt på patientens bopæl. Ligeledes vil Rigshospitalet fortsat tilbyde mange patienter behandling i eget hjem med fx kemoterapi og antibiotika, hvis det er fagligt muligt. Ambitionen er at tilbyde endnu flere behandling derhjemme i samarbejde med kommunerne, så patienten kan bruge tiden med familien i stedet for på hospitalet.

Sammenlægningen vil på sigt også betyde, at der bliver færre udgifter til fx administration. Gevinster som den nye afdeling selv har mulighed for at råde over med henblik på at løfte kvaliteten i behandlingen med fokus på det, som giver mest værdi for patienterne.

Partierne er enige om, at en sammenlægning af afdelingerne skal ske i tæt dialog med og inddragelse af patienter, pårørende og medarbejdere.

Senfølger efter kræft

En stor gruppe patienter har senfølger efter operation for kræft, selvom de ikke længere har deres kræftsygdom. Disse patienter modtager i dag ofte ingen behandling eller hjælp til

deres senfølger, som giver dem en betydelig nedsat livskvalitet. Patienter med kræft i tyk- og endetarm kan få en række invaliderende senfølger.

Derfor har vi i 2021 afsat 1,5 mio. kr. til at etablere en senfølgeklinik på Herlev og Gentofte Hospital, hvor patienter kan få den rette behandling for deres symptomer efter behandling for tyk- og endetarmskræft. Klinikken etableres som et udviklingsprojekt med en 1-årig projektperiode, hvor klinikken fokuserer på at opbygge organisationen og behandle afdelingens egne patienter. Klinikken forankres i Afdeling for Mave-, Tarm- og Leversygdomme på Herlev og Gentofte Hospital med et multidisciplinært samarbejde mellem speciallæger fra relevante specialer, sygeplejersker og diætister. Udover behandling af patienter med senfølger, vil klinikken løbende indsamle data og erfaringer for at undersøge, hvilke behandlinger, der har den bedste effekt.

Vi er i Region Hovedstaden i gang med at udarbejde en ny kræftplan. Vi evaluerer pilotprojektet i den sammenhæng.

Medicinsikker region

Vi vil sikre de mennesker – voksne og børn – der bor i Region Hovedstaden adgang til sikker, ensartet og effektiv lægemiddelbehandling. Vi vil også udnytte sundhedsvæsenets ressourcer bedst muligt. Lægemidler, og udviklingen af dem, er et område i hastig udvikling, hvor der konstant bliver udviklet nye og bedre former for lægemiddelbehandling. Det betyder, at vi kan tilbyde en mere effektiv behandling og behandle flere sygdomme og flere patienter på den samme tid.

Som medicinsikker region prioriterer vi en række indsatser på dette område.

Der er behov for et kompetenceløft af de sundhedsprofessionelle inden for rationel medicinanvendelse. Det vil føre til mere hensigtsmæssig medicinering og øge patientsikkerheden. Vi afsætter 1 mio. kr. i 2021 og derefter 1,1 mio. kr. i hhv. 2022 og 2023 og 0,3 mio. kr. i 2024.

Vi vil også øge fokus på en mere sikker medicinering af børn, da mange af de lægemidler, der anvendes, ikke er undersøgt i denne aldersgruppe, og dermed ikke har myndighedsgodkendelse til anvendelse hos børn. Region Hovedstaden skal gå forrest og udvikle både medicinanbefalinger til børn på hospitalet og en børnebasisliste, som skal understøtte de praktiserende læger i valget af det rette lægemiddel til det enkelte barn. Vi afsætter 1,7 mio. kr. til sikker medicinering af børn.

Gentagne graviditetstab

Alt for mange kvinder oplever gentagne graviditetstab. Det er i sig selv ulykkeligt, men der er indikationer på, at gentagne graviditetstab også kan have konsekvenser for deres langvarige sundhedstilstand, bl.a. større hyppighed af depression og øget risiko for hjerte-kar-sygdomme. En tidligere indgriben vil kunne forebygge både graviditetstab og følgesygdomme. Partierne er enige om, at der i regi af sundhedsudvalget igangsættes et arbejde, der skal belyse mulighederne for behandling og behovet for yderligere forskning i gentagne graviditetstab.

Genbrug af udstyr

Når vi flytter og bygger, bliver der udstyr til overs. Regionens *Genbrug og Donation* har i dets fireårige levetid haft succes med at bidrage til affaldsforebyggelse, cirkulær økonomi og social ansvarlighed.

Det er sket ved, at hospitalsudstyr og lignende, som er udfaset eller udtjent på ét hospital, bruges på et andet hospital eller i sidste ende doneres til udviklingslande, hvor det kan gøre stor gavn.

Der er potentiale til meget mere, og med den ekstra bevilling på 1,4 mio. kr. i 2021 og 1,1 mio. i de efterfølgende år kan *Genbrug og Donation* øge deres aktiviteter betydeligt, hvilket vil gavne både miljøet, klimaet og regionens økonomi via besparelser på indkøb af nyt udstyr.

Den fortsatte coronaudfordring

Coronapandemien har sat en streg under, at vi som region har nogle vigtige opgaver i månederne og årene, som kommer.

Coronavirussen ser ikke ud til at forsvinde fra vores hverdag foreløbig – og vi skal som region være klar til at teste danskerne i mange måneder fremover. Partierne bag budgetaftalen er derfor enige om, at regionen har en vigtig opgave i efteråret med at gøre testfaciliteterne mere permanente og klar til vinteren, når kulden kommer.

Det blev desuden tydeligt, at vi i regionen, ligesom i resten af verden, ikke var godt nok forberedt. Partierne bag aftalen er enige om, at vores beredskabsplan skal kigges efter i sømmene – så den bliver gearret til at håndtere fremtidige pandemier og epidemier.

Vi skal desuden være klar til influenzasæsonen. Mange mennesker i regionen rammes hvert år af influenza, der for nogle patienter kan udvikle sig kritisk, og som under epidemier kan lægge et øget pres på hospitaler. Vi vil derfor undersøge, hvilke forebyggelsesinitiativer regionen kan iværksætte.

Partierne bag budgetaftalen er desuden enige om, at regionen fortsat skal have fokus på forskning i og behandling af senfølger som følge af coronavirus. Vi vil konkret bede administrationen og hospitalerne afdække behovet for et regionalt behandlingstilbud for senfølger efter COVID-19. Det skylder vi de COVID-19-ramte borgere og ikke mindst de medarbejdere, som har været udsat for særlig smittefare på hospitalerne.

Regionalt uddannelsesstilbud til operations- og opvågnings-sygeplejersker

Anæstesi, operation, opvågning og intensiv terapi er specialfunktioner, der er essentielle for behandlingen af akutte og kritisk syge patienter døgnet rundt. Specialistkompetencerne er afgørende for at kunne udføre operationsaktivitet og for at kunne sikre kvalificeret funktion af akutberedskabet på alle regionens hospitaler.

Derfor ønsker vi at sætte yderligere fokus på uddannelse af operations- og opvågnings-sygeplejersker ved at understøtte udviklingen af et regionalt uddannelses tilbud til erfarne sygeplejersker, som ønsker at efteruddanne sig. Det er nødvendigt, så vi også i fremtiden kan leve op til forventningerne om høj professionel standard, høj patientsikkerhed, høj patienttilfredshed og samtidig være en attraktiv arbejdsplads.

Vi afsætter 3 mio. kr. i 2021 og 5 mio. kr. hvert år i 2022-2024.

Uddannelse i læringsmiljøer og i klinikken

Supplerende kliniske læringsmiljøer giver de studerende mulighed for at træne kliniske og samarbejds mæssige færdigheder i trygge rammer. Det er et godt supplement i uddannelsen af sygeplejersker, men skal og kan ikke erstatte den vejledning og undervisning, der skal foregå i klinikken.

Siden 2015 er optaget på sygeplejerskeuddannelsen øget med ca. 200 studerende. Det er godt, men det kan presse afdelingerne og kvaliteten af den kliniske uddannelse af de kommende sygeplejersker, da 43 pct. af uddannelsen foregår i praktik. Vi vil derfor følge udviklingen nøje og undersøge mulighederne for at øge antallet af kliniske vejledere på hospitalerne og i psykiatrien.

Fra fly til grønne indkøb

Region Hovedstaden indfører hurtigst muligt et internt bidrag ved tjenesterejser med fly. Formålet er at kompensere for den klimabelastning, som opstår i forbindelse med, at de ansatte flyver til møder osv. i arbejdstiden. Indtægterne puljes og investeres internt i grøn omstilling.

Partierne bag budgetaftalen er enige om, at det er vigtigt, at vi arbejder for at reducere regionens samlede CO₂-aftryk. Langt størstedelen af regionens CO₂-aftryk kommer fra produktionen af de produkter og artikler, der indkøbes til hospitaler. Der afsættes 2 mio. kr. i 2021 og 5 mio. kr. fra 2022 og frem til at fremme de grønne indkøb i regionen fx ved, at vores indkøb ikke bidrager til afskovning af regnskove. Midlerne stammer fra 2022 og frem fra klimakompensationen for flyrejser.

Kost, klima og køkkener

Økologi og klima

Der arbejdes dedikeret med kosten og ernæringen på regionens hospitaler, og der serveres nu mellem 75 pct. og 90 pct. økologisk mad til patienterne. Alle køkkenener har opnået *Sølvmærket i økologi*.

Hospitalernes køkkenchefer har taget handsken op i forhold til køkkenernes grønne drift, udvikling og bæredygtighed. De har forpligtet sig til at fremme hospitalernes klimavenlige kost og -måltidsproduktion. Bl.a. vil de reducere CO₂-belastningen fra råvarekøb med 25

pct., madspildet skal reduceres med 25 pct., alle køkkener skal arbejde hen mod *Guldmærket i økologi*, mængden af indkøbt engangsemballage skal reduceres med 25 pct., og der skal ske en målrettet indsats for sortering og nedbringelse af affaldsmængden.

Brugertilfredshed med maden

En tilfredshedsundersøgelse bestilt af regionrådet viser, at tilfredsheden med maden er stort set uændret over de seneste år. Alle køkkener er på baggrund af rapporten i gang med at justere de allerede igangværende kvalitetsinitiativer i samarbejde med brugerne. Der arbejdes bl.a. med måltidsværter, mere indbydende anretninger og valgmuligheder for den enkelte patient.

Køkken på Nyt Hospital Nordsjælland

Partierne er enige om, at Nyt Hospital Nordsjælland skal have et produktionskøkken, som kan levere frisklavet mad til patienter, personale og pårørende på Nordsjællands nye hospital. Det er vores ønske, at køkkenkonceptet på Nyt Hospital Nordsjælland skal være en væsentlig bidragsyder til at sikre visionen om fremtidens hospital. Vi er således også enige om, at når muligheden byder sig for, at det nuværende projekterede modtagekøkken kan udvides til et produktionskøkken, så vil vi finde de økonomiske midler hertil.

Mad til børn med kræft

En stor del af børn og unge med diagnosen kræft er indlagt på Rigshospitalet. De har lange intensive forløb, men har på grund af behandlingen ofte kun en lille appetit. Flere af forløbene er livslange med gentagne indlæggelser. Det er derfor vigtigt, at den mad, der serveres, er tilpasset den enkeltes behov. Samtidig er det vigtigt, at der skabes nogle ordentlige rammer, så familien kan spise sammen i hyggelige omgivelser, der vil minde mere om hverdagen derhjemme. Vi afsætter 1,5 mio. kr. til arbejdet.

Mad til patienter med psykisk sygdom

Siden den 1. juli i år er kosten til patienter med psykisk sygdom samlet to steder i regionen. På Rigshospitalet – Glostrup og Sct. Hans. Hermed er der en langt bedre forudsætning for at udvikle og målrette kosten til patienterne. Mennesker med psykiatriske lidelser er ofte indlagt i længere tid end somatiske patienter, og der er behov for kost med en anden ernæring med færre kalorier.

Region Hovedstadens Psykiatri

Mens vi venter på den nationale 10-års plan for psykiatrien, har regionsrådet vedtaget en treårsplan for udviklingen af regionens egen psykiatri, og med budgetaftalen udmønter vi 141 mio. kr. fra Finansloven til den udvikling.

Recovery

Recoverymentorer er tidligere eller nuværende brugere af psykiatrien, der er gode til at skabe kontakt til de mennesker, som er skeptiske over for psykiatrien. Vi afsætter 2 mio.

kr. årligt til recoverymentorer i botilbudsteams, 8 mio. kr. til recoverymentorer på sengeafsnit og 0,9 mio. kr. til unge recoverymentorer.

Ansættelse af recoverymentorer kræver bl.a. forberedelse af ledelse og personale og uddannelse af mentorer. Derfor afsætter vi 2,2 mio. kr. til at øge bemanningen i Kompetencecentret for Recovery.

Medicinedtrapping

Region Hovedstadens Psykiatri har i to år afprøvet en standardiseret nedtrappingsplan for antipsykotisk medicin. De foreløbige resultater viser, at et stort antal af patienterne er lykkes med at reducere forbruget af antipsykotisk medicin med mere end 50 pct. Der er også gode erfaringer med at opspore tegn på betydelig forværring af den psykiske tilstand tidligt, så det er muligt at forebygge indlæggelse og andre alvorlige hændelser.

Satspuljefinansieringen udløber med udgangen af 2020. Vi afsætter 4,4 mio. kr. til at indarbejde erfaringerne med nedtrappingsplaner i de psykiatriske ambulatorier, så indsatsen kommer flere patienter til gode.

Ny Retspsykiatri Sct. Hans

I 2021 åbner regionen Ny Retspsykiatri Sct. Hans, der med 126 sengepladser sætter nye standarder for behandlingen af retspsykiatriske patienter. De unikke fysiske rammer giver ikke kun bedre mulighed for behandling, recovery og rehabilitering, de sikrer også trygge forhold for både patienter og medarbejdere. Med åbningen af Ny Retspsykiatri Sct. Hans samler vi også den retspsykiatriske behandling på Psykiatrisk Center Sct. Hans, da vi i 2021 flytter de 20 sengepladser, som hidtil har været på Psykiatrisk Center Glostrup. Når vi åbner Ny Retspsykiatri Sct. Hans, øger vi også regionens antal af intensive sengepladser med 20 pladser, hvilket svarer til det behov, vi har haft i de seneste år. Der afsættes 28 mio. kr. årligt hertil.

Et samlet behandlingstilbud på Sct. Hans giver udover en høj faglig kvalitet retspsykiatriske patienter i Region Hovedstaden bedre adgang til udearealer og fritidsaktiviteter, og ikke mindst eget værelse med bad og udsigt over Roskilde Fjord. I regionsrådet er vi meget opmærksomme på at sikre en god proces for indflytningen på Ny Retspsykiatri Sct. Hans, hvor inddragelse af de nuværende medarbejdere på Psykiatrisk Center Glostrup er afgørende for, at fusionen af de to centre bliver en succes.

Vi har med finansloven fået 141 mio. kr. årligt til psykiatriområdet. Vi kan ikke nå at bruge alle midlerne i år. Derfor bruger vi i 2020 90,8 mio. kr. heraf til at afdrage leasinggæld. Det vil frigøre 7,6 mio. kr. årligt, som vil blive tilført psykiatriområdet fra 2021. De 7,6 mio. kr. skal i 2021 og 2022 anvendes til de flytteudgifter, der vil være i forbindelse med indflytningen i den Ny Retspsykiatri Sct. Hans.

Opnormering og uddannelse på intensive afsnit

Partierne er også enige om at afsætte 17,8 mio. kr. til en bred opnormering af personalet på alle intensive afsnit i psykiatrien og 4,5 mio. kr. til uddannelse af plejepersonale. Formålet er at styrke behandlingen, nedbringe brugen af tvang og forebygge genindlæggelser.

Ommærkning af særlige pladser

Regionerne driver med 80 pct. finansiering fra kommunerne en række særlige pladser i psykiatrien. De særlige pladser blev etableret for at håndtere en udsat gruppe af borgere med svære psykiske lidelser, udadreagerende adfærd mv. i socialpsykiatrien. Der er løbende ledige senge i alle regioner, og i Finansloven for 2020 er en del af midlerne afsat til at udnytte kapaciteten bedre ved at omlægge pladserne til almen psykiatri.

I Region Hovedstaden vil vi omlægge sengene på ét af de tre afsnit. Med ommærkningen vil der bortfalde indtægter fra kommunerne for 22 mio. kr. Dem finansierer vi med denne aftale.

Forløbsprogrammer i Børne- og Ungdomspsykiatrien

Satspuljeprosjektet *Forløbsprogrammer for børn og unge med psykiske lidelser* udløber med udgangen af 2020. Projektet har skabt bedre sammenhæng i tilværelsen for unge med ADHD, spiseforstyrrelser samt angst og/eller depression i tre kommuner. Partierne ønsker at fastholde handleplanerne og samarbejdet med de tre kommuner i projektet og udbrede forløbsprogrammerne til flere kommuner. Det afsætter vi 1,8 mio. kr. til.

Øget ambulant kapacitet i børne- og ungdomspsykiatrien

Der forventes en fortsat vækst i antal børn og unge med behov for udredning og behandling i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center. Det afsætter vi 6 mio. kr. til.

Speciallæge i psykiatri på Bornholm

I 2020 blev der afsat 0,9 mio. kr. til udvidelse af kapaciteten i speciallægepraksis i psykiatri på Bornholm. Denne ordning videreføres i to år til 2022. Ordningen aflaster Region Hovedstadens Psykiatri.

Kortere ventetid ved angst og depression

Regionsrådet ønsker at nedbringe ventetiden på psykologområdet for borgere med angst og depression, som i dag er 11 uger. Regionsrådet afsætter 2 mio. kr. i 2021 for at få gennemført ca. 600 ekstra behandlingsforløb for borgere, der lider af angst og depression.

Dobbeltdiagnosebehandling

Region Hovedstadens Psykiatri har på forsøgsbasis etableret et ambulant psykiatrisk behandlingstilbud til patienter med psykisk sygdom af moderat grad, som samtidig modtager misbrugsbehandling i kommunale rusmiddelcentre. Vi afsætter 7 mio. kr. til at udvide indsatsen til flere planområder, kommuner og rusmiddelcentre

Lighed i sundhed

Det er en stor udfordring, at samfundets svageste også er dem, der får mindst ud af vores sundhedsvæsen. Det er oftest samfundets mest sårbare og udsatte borgere, som fx rusmiddelbrugere og hjemløse, der ikke har ressourcer og overskud til selv at opsøge de almindelige sundhedstilbud.

Mange mennesker med psykisk sygdom kæmper også med afhængighed og hjemløshed. Vi ser, at mange bliver afruget i vores psykiatriske akutmodtagelser og bliver udskrevet uden en plan for deres videre behandling for deres afhængighed i kommunen eller medicin til at tage deres abstinenser. Vi oplever også, at mange ikke bliver udredt og behandlet for deres psykiske sygdom, fordi der først og fremmest fokuseres på deres afhængighed. Vi skal styrke indsatsen, så ingen falder mellem to stole.

Regionsrådet vedtog i december 2019 en *Politisk ramme for regionens arbejde med at skabe social lighed i sundhed*. I den er det blandt andet beskrevet, at der skal arbejdes med differentierede indsatser.

Socialoverlæge og socialsygeplejersker

Vi har gode erfaringer med socialsygeplejersker, der har faglige kompetencer i forhold til socialt udsattes behov i mødet med sundhedsvæsenet. Det er fx kompetencer i forhold til rusmiddelbrug, abstinens- og smertebehandling, særlige somatiske og psykiatriske problemstillinger og hjemløshed. De samarbejder med sociale og sundhedsfaglige tilbud.

Socialoverlæger og sygeplejersker skal med deres viden bidrage til at forbedre indsatsen for socialt udsatte borgere i både somatikken og psykiatrien. Gennem konkrete, praktiske indsatser og ved at undervise, vejlede og sparre med det øvrige personale skal de sikre, at viden om socialt udsattes behov, bliver en integreret del af den faglige viden, som personalet har og handler ud fra i mødet med borgere i udsatte positioner. Vi afsætter 10,5 mio. kr. til det arbejde.

Herberger

Herbergerne spiller en vigtig rolle i forhold til at opspore og forebygge forværring af psykiske og somatiske lidelser hos de brugere, de er i kontakt med. Vi foreslår, at personale fra de psykiatriske ambulatorier kommer på herbergerne ugentligt for at hjælpe beboere eller vejlede personalet. Derfor afsætter vi 4,5 mio. kr. til en udefunktion fra psykiatrien til herberger.

Botilbud

De psykiatriske centre samarbejder også med kommuner og botilbud om bl.a. borgere med psykisk sygdom og misbrug eller andre former for udsathed. Det ønsker vi at fortsætte med på Psykiatrisk Center Amager og Psykiatrisk Center Glostrup, og derfor afsætter vi 5,5 mio. kr. til at fortsætte satspuljeindsatsen. Vi afsætter desuden 4,4 mio. kr. til at udvide indsatsen til flere botilbud for voksne og 2,8 mio. kr. til at styrke botilbudsbetjening for unge.

Psykisk syges somatiske helbred

Vi vil styrke psykiatriens arbejde med at etablere et team af speciallæger og sygeplejersker, som kan screene mennesker på botilbud og psykiatriske ambulatorier for somatisk sygdom. Vi afsætter 0,8 mio. kr. til somatisk screening af svært psykisk syge for at bidrage til at reducere patientgruppens overdødelighed.

Udsatteenhed

Udsatterådet har påpeget, at vi bør gå nye veje og afprøve nye samarbejdsformer sammen med kommunerne for at udvikle gode tilbud til de allermost udsatte mennesker. Københavns kommune har vist interesse. Derfor vil vi samarbejde med dem og andre interesserede kommuner om at afdække og beskrive mulighederne for en tværsektoriel udsatteenhed.

Opsporing af hepatitis C

Den mobile klinik samler de sundhedstilbud, som er særligt relevant for de mest udsatte personer i hovedstaden. Det drejer sig især om at opspore Hepatitis C. Klinikken har de sidste fire år tilset ca. 500 mennesker årligt. Den har også opbygget et stort netværk af samarbejdspartnere på hospitaler, i kommuner og civilsamfund.

Med *Den mobile klinik* vender vi sundhedssystemet på hovedet, og lader diagnostik og behandling foregå der, hvor de udsatte patienter befinder sig på fx herberger og varrestuer. Partierne bag aftalen er enige om at afsætte 1 mio. kr. årligt til *Den mobile klinik*.

Høj kvalitet i regionens specialiserede sociale tilbud

Det er en kerneopgave at skabe gode rammer til de børn, unge og voksne, som benytter regionens specialiserede sociale tilbud. De skal opleve høj livskvalitet og have mulighed for at udvikle sig og leve et så selvstændigt liv som muligt. Behovet for støtte er meget forskelligt for mennesker i social udsathed og mennesker med særlige behov på grund af en funktionsnedsættelse. Nogle har brug for en indsats i kort tid, andre har brug for støtte over lang tid og i mange tilfælde gennem hele livet.

Mange af de mennesker, som bor eller har deres gang på regionens 19 bo-, dag- og behandlingstilbud, har komplekse problemstillinger, som kræver høj faglig kvalitet i indsatsene. Derfor bakker partierne bag budgetaftalen op om den evaluering af det specialiserede socialområde, som regeringen har sat i gang, og som har til formål at sikre den rette hjælp til børn, unge og voksne med specialiserede behov.

De fysiske rammer har også betydning for kvaliteten af indsatsene. Og borgerne skal understøttes af moderne og funktionelle fysiske rammer, uanset om der er tale om børn og unge med psykiske lidelser eller funktionsnedsættelser eller voksne med handicap.

Partierne ser frem til, at den Sociale Virksomhed og Center for Ejendomme senest primo 2021 færdiggør den renoveringsplan af de sociale tilbud, som regionsrådet besluttede i budgetaftalen for 2020. Renoveringsplanen er første skridt på vejen til at modernisere de fysiske rammer på regionens specialiserede sociale tilbud til gavn for mennesker i udsatte situationer, som er afhængige af hjælp fra professionelle.

Vi beder samtidig administrationen om hurtigst muligt at starte renoveringen af de allermost nedslidte tilbud som fx Jonstrupvang.

Regional udvikling

Danmarks største region skal være et unikt udgangspunkt for at løse fremtidens udfordringer og gribe muligheden for at blive en internationalt anerkendt metropolregion, som kommer hele landet til gavn og i en global sammenhæng er et innovativt eksempel.

Regionsrådets ambition er en 100 pct. grøn omstilling af forsyningssektor og affaldssektor i 2035 og en helt fossilfri transportsektor i 2050.

Vi vil samtidig arbejde for at sikre kompetencerne til fremtidens digitale og teknologidrevne arbejdsmarked med en vision om en grøn foregangsregion på internationalt niveau, der kan tiltrække stor opmærksomhed

Grøn kollektiv trafik

Regionsrådet har i foråret 2020 arbejdet målrettet på at imødekomme fremtidige økonomiske udfordringer på grund af stigende udgifter til busdrift og lokalbaner, og dermed skabe balance i budgettet fremadrettet. Dette indebærer bl.a., at der er vedtaget en række besparelseskrav for det regionale udviklingsområde fra 2021 og frem.

Med budgetaftalen for 2021 sikrer vi nu, at bus 390R fortsat har halvtimesdrift, og at bus 250S fortsat kører til Bagsværd Station.

Partierne bag aftalen er enige om at annullere besparelsen på linje 40E/400S ved først givne lejlighed, hvis der skulle opstå økonomisk råderum til øget drift i den kollektive trafik. Partierne er også enige om, at det skal undersøges, hvordan der fortsat kan sikres en god betjening af Psykiatrisk Center i Ballerup, som i dag betjenes af linje 350S.

Vores regionale udviklingsstrategis mål for den kollektive trafik er, at en femtedel flere vil benytte de kollektive trafikløsninger eller cyklen til arbejde og uddannelse inden 2035.

Vi vil fortsætte dialogen med staten om det højklassede kollektive hovedstadsnet og fremtidens infrastruktur. Samtidig afsætter vi 1,1 mio. kr. til fremkommeligheds- og tilgængelighedstiltag og 2 mio. kr. til prioriterede lyssignaler, der skal gøre busser til en attraktiv løsning.

Vi uddanner unge til fremtiden

Uddannelse er nøglen til at ruste den enkelte til fremtidens udfordringer og bidrage til en bæredygtig udvikling, så hovedstaden også i fremtiden er en grøn og innovativ metropol.

Region Hovedstaden ønsker at bidrage gennem en samlet regional indsats på det faglærte område: *Fremtidens faglærte*, der både skal bidrage til, at flere vælger en erhvervsuddannelse, at flere gennemfører en erhvervsuddannelse, og at der er et tilstrækkeligt antal praktikpladser til rådighed. Det skal ske gennem en samlet regional indsats på det faglærte område, det bygger videre på *Copenhagen Skills* og *praktikpladsenheden* og en nedsættelse af et kompetenceråd. Kompetencerådet skal skabe et endnu tættere samarbejde med centrale aktører, herunder blandt andet kommuner, uddannelsesinstitutioner, faglige organisationer. Vi afsætter i 2021 5,4 mio. kr. og 4,9 mio. kr. hvert år derefter til indsatsen.

Samarbejde på tværs af Øresund og i Europa

Sammen med de øvrige parter i Greater Copenhagen har vi en vision om at være en international vækstmotor, hvor vi koordinerer og skaber bæredygtig vækst, beskæftigelse og gode vilkår for borgere og virksomheder.

Vi tager hånd om klima og miljø

Region Hovedstaden har et vedvarende fokus på at udvikle innovative metoder til mere miljøvenlig og effektiv råstofudvinding, opsporing og rensning af forurenede grunde, pesticidovervågning og sikring af rent drikkevand.

Det er aftalt at afsætte 1,6 mio. kr. samlet i 2021-2022 til implementering af nye metoder til oprensning af forurenede grundvand. De nye innovative metoder har klare fordele frem for eksisterende metoder, men ofte vil de første anvendelser kunne byde på tekniske "børnesygdomme". En målrettet indsats vil medføre, at gevinsten fra de positive pilotforsøg, kørt under indsatsen i 2019-2020, kan høstes til fulde.

Desuden afsætter vi 2,7 mio. kr. i perioden 2021-2022 til at fremme genanvendelse af byggematerialer og jord i samspil med regionens kommuner. Region Hovedstaden ønsker at tage politisk ansvar for, at der i øget grad findes materialer, der kan erstatte brugen af nye råstoffer.

Sundhedsforskning

En stærk sundhedsforskning på regionens hospitaler skaber vækst og fastholder Danmark som en af verdens internationalt førende i udvikling af ny medicin, nye behandlingsformer og nye teknologiske løsninger i sundhedsvæsenet.

Én indgang for forskerstøtte

Region Hovedstaden arbejder aktivt for at tilbyde en bedre og mere sammenhængende støtte til regionens forskere med kortere sagsbehandlingstider, herunder støtte til finansiering, juridisk bistand, indgåelse af samarbejdskontrakter, kommercialisering af forskning, projektregnskab mv.

Fra 1. august er støttefunktionerne i Videnscenter for dataanmeldelser og regionens andel af teknologioverførselseheden på Københavns Universitet blevet samlet med støttefunktionerne i Center for Regional Udvikling. Den samlede funktion skal understøtte og styrke de offentlig/private forskningssamarbejder.

Erfaringer med udviklingen af 'én indgang' for forskere kan bidrage med vigtige indsigter i det fremtidige arbejde med at styrke virksomheders indgang til og samarbejde med regionens hospitaler og virksomheder. Sidstnævnte indsats afventer således yderligere erfaringsopsamling, inden vi påbegynder arbejdet med at styrke virksomheders samarbejde med hospitalerne.

Digital platform til hurtig opstart af ny forskning

Med aftalen er parterne derudover enige om at udvikle en digital platform, hvor private virksomheder kan udbyde forskningsprojekter, som regionale forskere kan byde ind på. Den digitale platform skal dertil være indgang for regionens forskere, så de 24/7 kan få en smart digital rådgivning og hjælp til deres forskningsprojekter.

Forskning under coronapandemien og ny forskning i senfølger

Der er igangsat en lang række forskningsprojekter inden for behandling af COVID-19, testmetoder og udvikling af diagnostik, særlige risikogrupper og viden til brug for fremtidig håndtering af pandemier og virusbekæmpelse. Der er tilvejebragt ekstern finansiering for mere end 100 mio. kr. hertil.

For at koordinere, sikre læring på tværs og for at styrke de mange forskningsaktiviteter er der nedsat en taskforce på tværs af hospitaler og centre for COVID-19-forskning. Taskforcen vil fortsætte, og med aftalen er parterne enige om at sikre et fokus på forskning i senfølger som følge af COVID-19.

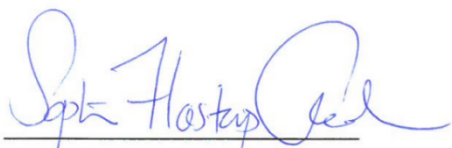
Barselsfond til forskere

Nationale og internationale fonde, der finansierer store dele af regionens forskning, godkender ofte projektførelse ved barsel, men giver ikke økonomisk tilskud til barsel. Det er en betydelig økonomisk belastning for forskerne, afdelingerne og de konkrete forskningsprojekter. Der etableres derfor en pulje på 3 mio. kr. i 2021 og derefter 4 mio. kr. årligt, der kan søges af og bevilges til regionens forskere og forskningsgrupper som et økonomisk tilskud til finansiering af forskeres løn under barsel.

Kulturpulje

Regionsrådet ønsker at styrke adgangen til kulturelle oplevelser, hvor mangfoldigheden og fællesskabet kan blomstre, ligesom kulturen skal bidrage til aktive og sunde borgere, der trives både fysisk og mentalt. Derfor har vi oprettet en pulje til kulturfremme. Regionsrådet har tidligere givet tilsagn om støtte til VM i idrætsgymnastik, som desværre måtte aflyses. Vi fører derfor 4 mio. kr. tilbage til en kulturpulje for 2021.

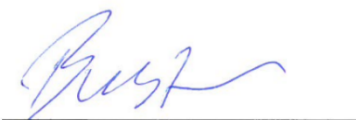
Region Hovedstaden den 3. september 2020

Sophie Hæstorp Andersen
Socialdemokratiet

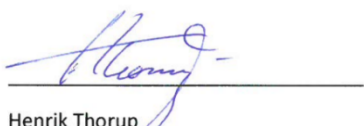
Anne Ehrenreich
Venstre

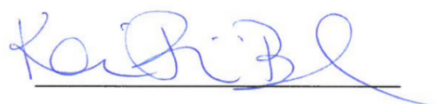
Christoffer Buster Reinhardt
Det Konservative Folkeparti

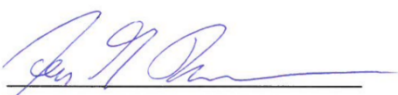
Marianne Frederik
Enhedslisten

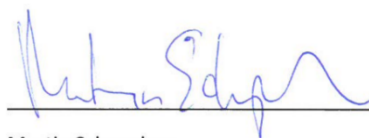
Henrik Thorup
Dansk Folkeparti

Karin Friis Bach
Radikale Venstre

Jens Mandrup
Socialistisk Folkeparti

Martin Schepelern
Alternativet

Niels Høiby
Liberal Alliance

Bilag 1

Finansiering

Sundhedsområdet, mio. kr.	2021	2022	2023	2024
Politisk prioriteringspulje, varig	27,0	27,0	27,0	27,0
I alt til rådighed til nye initiativer	27,0	27,0	27,0	27,0

Nye initiativer

Sundhedsområdet, mio. kr.	2021	2022	2023	2024
Specialiseret palliation - flere udgående palliative teams	3,0	3,0	3,0	3,0
Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen	0,0	5,0	5,0	5,0
Videreudvikling af Bornholm som digital ø	0,5	0,5	0,5	0,5
Styrket indsats for opsporing af hepatitis C mv. hos udsatte - mobil enhed	1,0	1,0	1,0	1,0
Medicinsikker region:				
Kompetenceløft for sundhedspersonale vedr. rationel medicinering	1,0	1,1	1,1	0,3
Sikker medicinering af børn	1,7	1,7	1,7	1,7
Udvikling af madkoncept til indlagte børn	1,5			
Videnscenter for Neurorehabilitering	2,0	4,7	4,7	4,7
Bedre støtte for børn og unge, som er patienter - mentorer	1,0	1,0	1,0	
Bedre støtte for børn og unge, som er patienter - uddannelsesvejledning	0,6	0,6	0,6	0,6
Nedbringelse af ventetid til psykologbehandling for angst og depression	2,0			
Det videre arbejde med forebyggelsesplanen	1,0	1,0		
Klinik for senfølger efter kræftoperation - pilotprojekt	1,5			
Styrke indsats for genbrug og donation af udstyr	1,4	1,1	1,1	1,1
Forskeres barselsfond	3,0	4,0	4,0	4,0
Udvikling af regionalt uddannelsesstilbud til operations- og opvågningssygeplejersker (fire år)	3,0	5,0	5,0	5,0
Øget indsats for CO2-reduktioner via grønne indkøb	2,0	5,0	5,0	5,0
Klimakompensation på flyrejser		-5,0	-5,0	-5,0
Bycykler	0,8	0,1	0,1	0,1
Praktiserende speciallæge i psykiatri på Bornholm - forlængelse i to år	0,9	0,9		
Aflastning af Region Hovedstadens Psykiatri ved praktiserende speciallæge i psykiatri	-0,9	-0,9		
I alt nye initiativer	27,0	29,8	28,8	27,0
Balance	0,0	-2,8	-1,8	0,0

+ = ledigt råderum

Note: Der kan som følge af afrunding være afvigelser mellem summen af den anførte beløb og "i alt".

Bilag 2

Sundhedsområdet, mio. kr.	2021	2022	2023	2024
Ikke disponeret ramme	34,4	0,0	0,0	0,0
I alt til rådighed til nye investeringer	34,4	0,0	0,0	0,0

Nye anlægsinvesteringer

Sundhedsområdet, mio. kr.	2021	2022	2023	2024
Etablering af nyt fryserum på Herlev Hospital	4,5			
Forundersøgelse af ATEs-anlæg på Hvidovre Hospital	2,0			
Koncept og plan for etablering af el-ladestander	3,0			
Grønne tage - Nyt Hospital Hvidovre	1,0			
Udredning af energibesparende tiltag i behandlingsbygningen på Herlev Hospital	2,0			
Patientvenlige afdelingsnavne - Rigshospitalet	3,0			
Indendørs mobildækning på hospitalerne	3,0			
Fysisk samling af afdelinger for blodsygdomme på Rigshospitalet	15,0			
Byggeri med bæredygtighed og samfundsansvar som grundsten	0,9			
I alt nye initiativer	34,4	0,0	0,0	0,0

Bilag 3

Psykiatri

Finansiering

Psykiatriområdet, mio. kr.	2021	2022	2023	2024
Finanslovsmidler til styrkelse af psykiatrien	141,1	141,1	141,1	141,1
I alt til rådighed til nye initiativer	141,1	141,1	141,1	141,1

Nye initiativer

Sundhedsområdet, mio. kr.	2021	2022	2023	2024
---------------------------	------	------	------	------

Udsatteområdet

Socialoverlæge og socialsygeplejersker	10,5	10,5	10,5	10,5
Udefunktion fra psykiatri til herberger	4,5	4,5	4,5	4,5
Bevare botilbudsteams	5,5	5,5	5,5	5,5
Udvide antal botilbudsteams	4,4	4,4	4,4	4,4
Styrket botilbudsbetjening (unge)	2,8	2,8	2,8	2,8
Somatisk screening af svært psykisk syge	0,8	0,8	0,8	0,8

Recovery

Recoverymentorere i botilbudsteams	2,0	2,0	2,0	2,0
Kompetencecenter for Recovery	2,2	2,2	2,2	2,2
Recoverymentorere på alle sengeafsnit	8,0	8,0	8,0	8,0
Unge recoverymentorere	0,9	0,9	0,9	0,9

Dobbeltdiagnoser

Psykoterapeutisk behandling	7,0	7,0	7,0	7,0
Nyt ambulante behandlingstilbud	8,0	8,0	8,0	8,0

Øvrige initiativer

Medicinedtrapning	4,4	4,4	4,4	4,4
Ny Retspsykiatri Sct. Hans	28,0	28,0	28,0	28,0
Årsværk til alle intensive afsnit	17,8	17,8	17,8	17,8
Uddannelse af plejepersonale	4,5	4,5	4,5	4,5
Ommærkning af særlige pladser	22,0	22,0	22,0	22,0
B&U forløbsprogrammer	1,8	1,8	1,8	1,8
B&U ambulatorier	6,0	6,0	6,0	6,0

I alt nye initiativer	141,1	141,1	141,1	141,1
------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Bilag 4

Finansiering

Regional Udvikling - mio. kr.	2021	2022	2023	2024
Politisk prioriteringspulje	11,4	7,5	1,5	9,3
Mindreforbrug 2020 sfa. tilbageløb af tilskud givet som tilsagn til VM i idrætsgymnastik	4,5			
I alt finansiering	15,9	7,5	1,5	9,3

Nye initiativer

Regional Udvikling - mio. kr	2021	2022	2023	2024
<i>Forskning, innovation og uddannelsesudvalg</i>				
Fremtidens Faglærte (Kompetenceråd mv.)	5,4	4,9	4,9	4,9
Kulturpulje	4,0			
<i>Miljø og klimaudvalg</i>				
Implementering af nye faneoprensningemetoder	0,8	0,8		
Fremme brug af genanvendelige materialer - i samspil med kommunerne *)	1,8	0,9		
<i>Trafikudvalg</i>				
Fremkommelighed og tilgængelighed	1,1			
Prioriterede lyssignaler for busser	2,0			
Annullere besparelse på bus 390R (Annullere besparelse for bus 250S inden for den afsatte pulje til at afbøde besparelser med 1,9 mio. kr. pr. år)	0,8	1,5	1,5	1,5
I alt nye initiativer	15,9	8,1	6,4	6,4
Balance	0,0	-0,6	-4,9	2,9

*) Omfatter den del af forslaget som vedrører Region Hovedstaden som råstofmyndighed

Region Hovedstaden

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Mail: regionh@regionh.dk